

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ЗАХІДНОУКРАЇНСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ВСП «ФАХОВИЙ КОЛЕДЖ ЕКОНОМІКИ, ПРАВА ТА ІНФОРМАЦІЙНИХ
ТЕХНОЛОГІЙ ЗУНУ»

ЗАТВЕРДЖУЮ
Директор ВСП «ФКЕПТ ЗУНУ»
Василь Мартинюк
Василь МАРТИНЮК
23.05.2023р.

РОБОЧА ПРОГРАМА
з дисципліни
«Статистика»

Освітньо-професійний ступінь – фаховий молодший бакалавр

Галузь знань: 07 Управління та адміністрування

Спеціальність: 073 Менеджмент

Освітньо-професійна програма: «Менеджмент»

Циклова комісія фінансово-економічних дисциплін

Форма навчання	Курс	Семестр	Лекції (год)	Практичні (год)	Самостійна робота	Всього годин	Екзамен / залік
Денна	II	3	15	15	60	90	Екзамен

Тернопіль – 2023

Робоча програма складена на основі освітньо-професійної програми підготовки фахового молодшого бакалавра галузі знань *07 Управління та адміністрування*, спеціальності *073 Менеджмент*, затвердженої Педагогічною радою ВСП «ФКЕПІТ ЗУНУ» «15» червня 2022 р.

Робоча програма складена викладачем Ціщиком Р.В.

Робоча програма затверджена на засіданні циклової комісії фінансово-економічних дисциплін, протокол № 1 від 31 серпня 2023р.

РОБОЧА ПРОГРАМА
З ДИСЦИПЛІНИ
«Корпоративна теорія»

Голова циклової комісії

Мирослава ОПРИСОК

№	Назва теми	Кількість годин	Семестр	Рівень
1	1	10	1	1
2	2	10	1	1
3	3	10	1	1
4	4	10	1	1
5	5	10	1	1
6	6	10	1	1
7	7	10	1	1
8	8	10	1	1
9	9	10	1	1
10	10	10	1	1
11	11	10	1	1
12	12	10	1	1
13	13	10	1	1
14	14	10	1	1
15	15	10	1	1
16	16	10	1	1
17	17	10	1	1
18	18	10	1	1
19	19	10	1	1
20	20	10	1	1
21	21	10	1	1
22	22	10	1	1
23	23	10	1	1
24	24	10	1	1
25	25	10	1	1
26	26	10	1	1
27	27	10	1	1
28	28	10	1	1
29	29	10	1	1
30	30	10	1	1
31	31	10	1	1
32	32	10	1	1
33	33	10	1	1
34	34	10	1	1
35	35	10	1	1
36	36	10	1	1
37	37	10	1	1
38	38	10	1	1
39	39	10	1	1
40	40	10	1	1
41	41	10	1	1
42	42	10	1	1
43	43	10	1	1
44	44	10	1	1
45	45	10	1	1
46	46	10	1	1
47	47	10	1	1
48	48	10	1	1
49	49	10	1	1
50	50	10	1	1

**СТРУКТУРА РОБОЧОЇ ПРОГРАМИ НАВЧАЛЬНОЇ
ДИСЦИПЛІНИ
«Статистика»**

1. ОПИС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Найменування показників	Галузь знань, спеціальність, освітньо-професійна програма, освітньо-професійний ступінь	Характеристика навчальної дисципліни
		<i>денна форма навчання</i>
Змістових модулів – 2	Галузь знань 07 «Управління та адміністрування»	Нормативна
	Спеціальність: 073 «Менеджмент»	Рік підготовки: 2-й
		Семестр: 3-й
Загальна кількість годин – 90	Освітньо-професійна програма «Менеджмент» Освітньо-професійний ступінь: фаховий молодший бакалавр	Лекції (15 год.)
		Практичні (15 год.)
		Самостійна робота (60 год.)
		Вид контролю: Екзамен

2. МЕТА ТА ЗАВДАННЯ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Мета: формування знань щодо методів збирання, оброблення та аналізу інформації про соціально-економічні явища і процеси.

Завдання:

- вивчення методологічних засад організації статистичних спостережень, систематизація та узагальнення статистичних даних;
- обчислення узагальнюючих статистичних показників (абсолютних, відносних, середніх), зведених індексів та їх економічна інтерпретація;
- вивчення методів аналізу закономірностей розподілу, оцінювання варіації, диференціації та концентрації явищ і процесів;
- освоєння методів аналізу взаємозв'язків і оцінювання ефектів впливу факторів на варіацію і динаміку досліджуваних явищ;
- оволодіння методами вимірювання інтенсивності динаміки, виявлення та екстраполяції тенденції розвитку, оцінювання сезонних коливань;
- проведення вибіркового спостереження і техніка перенесення його результатів на генеральну сукупність;
- на основі статистичних даних будувати статистичні таблиці;
- набуття вмінь застосовувати графічно-візуальні методи узагальнення та аналізу даних.

У результаті вивчення навчальної дисципліни «Статистика» студент повинен

знати:

- способи збору, зведення та групування статистичних даних і правила їх табличного та графічного оформлення;
- статистичні показники, що характеризують економічні і соціальні явища та процеси;
- способи практичного рішення статистичних задач з використанням комп'ютерної техніки.
- джерела статистичних даних і особливості організації державної та відомчої статистики та порядок складання статистичної звітності;
- основні економіко-статистичні класифікації явищ і процесів, системи показників для вивчення цих явищ та способи і методи їх розрахунку;
- статистичні методи вивчення економічних і соціальних процесів в суспільстві.

вміти:

- застосовувати статистичні методи в аналізі мікро- та макроекономічних показників з метою створення надійної інформаційної бази для системи менеджменту;
- використовувати статистичну звітність, зведення і збірники для їх аналізу і підготовки оглядів стану господарсько-фінансової діяльності;
- застосовувати статистичні методи для вивчення природного та механічного руху населення, формування трудових ресурсів та ринку праці, ефективності суспільного виробництва та інших економічних і соціальних явищ.

Найменування та опис компетентностей, формування котрих забезпечує вивчення дисципліни «Статистика»

Процес вивчення дисципліни «Статистика» спрямований на формування елементів наступних компетентностей:

СК 9. Здатність проводити економічні розрахунки.

Результати навчання:

РН 5. Застосовувати сучасний інструментарій менеджменту під час розв'язання професійних завдань.

РН 6. Використовувати сучасні інформаційні і комунікаційні технології для розв'язання професійних завдань.

РН 7. Розв'язувати типові спеціалізовані задачі в професійній діяльності.

РН 14. Визначати основні економічні показники підприємства (підрозділу) для підвищення ефективності діяльності.

3. ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ «СТАТИСТИКА»

Змістовий модуль 1. Предмет та показники статистики. Методологічні засади організації статистичного дослідження.

Тема 1. Методологічні засади статистики. Організація статистики в Україні.

Джерела статистики. Об'єкт та предмет статистики. Взаємозв'язок статистики з іншими науками. Основні категорії статистики. Етапи розвитку статистичної науки. Метод статистики. Організація статистики в Україні.

Тема 2. Статистичне спостереження.

Суть та організаційні форми статистичного спостереження. Статистична звітність. Методологічні та організаційні питання статистичного спостереження. План та програма спостереження. Види та способи проведення статистичного спостереження. Помилки спостереження та контроль його результатів.

Тема 3. Зведення та групування статистичних даних.

Суть та завдання статистичного зведення. Етапи зведення. Види зведення та його програма. Суть та завдання статистичного групування. Види групувань. Основні методологічні питання групування. Інтервали групувань, їх види та методи розрахунку. Типологічні, структурні та аналітичні групування.

Тема 4. Узагальнюючі статистичні показники та загальні принципи їх застосування.

Поняття про статистичні показники та їх класифікація. Абсолютні статистичні величини, їх види та одиниці виміру. Умовно-натуральний вираз абсолютних величин. Відносні величини, їх зміст та умови застосування. Форми вираження відносних величин. Види відносних величин та методика їх розрахунку.

Суть та умови використання середньої величини. Види середніх величин. Середня арифметична величина, умови її використання та властивості.

Середня гармонійна величина та умови її застосування. Визначення середнього значення відносної величини. Структурні середні – мода і медіана, методика їх розрахунку та економічний зміст.

Суть варіації та завдання її статистичного вивчення. Абсолютні показники варіації: розмах варіації, середнє лінійне відхилення, дисперсія, середнє квадратичне відхилення. Відносні показники варіації та сфера їх застосування.

Змістовий модуль 2. Статистичні методи аналізу закономірностей та тенденцій розвитку соціально-економічних явищ і процесів. Основні умови наукової організації вибіркового спостереження.

Тема 5. Статистичні методи вимірювання взаємозв'язків.

Форми та види взаємозв'язків між ознаками. Графічний метод вивчення кореляційних взаємозв'язків. Метод паралельних рядів даних. Рангова кореляція. Поняття про кореляційний зв'язок, види зв'язків. Парний кореляційно-регресійний аналіз. Лінійне рівняння регресії та лінійний коефіцієнт кореляції. Множинна регресія та багатофакторна кореляція.

Метод аналітичного групування та емпіричне кореляційне відношення, його економічний зміст.

Тема 6. Аналіз тенденцій розвитку.

Поняття про ряди динаміки. Види та правила побудови рядів динаміки. Методика розрахунку середнього рівня ряду динаміки. Аналітичні показники ряду динаміки (ланцюгові, базисні та середні): абсолютний приріст, темп росту і приросту. Методи обробки рядів динаміки. Приведення ряду динаміки до єдиної основи. Сезонні коливання та їх вимірювання.

Поняття про закономірності динаміки (розвитку у часі). Компоненти ряду динаміки. Тренд ряду динаміки. Визначення тренду ряду динаміки методом збільшення інтервалів часу, рухомої середньої. Прийоми аналітичного вирівнювання ряду динаміки.

Тема 7. Індексний метод аналізу.

Суть статистичного індексу та його роль у статистичному аналізі. Методологічні основи побудови індексів. Види індексів. Індивідуальні індекси: методика розрахунку та економічний зміст. Агрегатний індекс як основна форма статистичного загального індексу. Агрегатні індекси якісного кількісного та об'ємного показника. Ланцюгові та базисні агрегатні індекси.

Тема 8. Вибіркове спостереження.

Поняття вибіркового спостереження. Теоретичні основи вибірки. Показники генеральної та вибіркової сукупності. Види та способи формування вибіркової сукупності. Помилки вибіркового спостереження та методи їх розрахунку. Обчислення необхідної чисельності вибірки. Багатоступенева та багатофазна (стратифікована) вибірки.

4. СТРУКТУРА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Назви змістових модулів і тем		КІЛЬКІСТЬ ГОДИН		
		Лекції	Практичні заняття	Самостійна робота
1	2	3	4	5
Змістовий модуль 1. Предмет та показники статистики. Методологічні засади організації статистичного дослідження.				
1	Тема 1. Методологічні засади статистики. Організація статистики в Україні	2	2	6
2	Тема 2. Статистичне спостереження	2	2	6
3	Тема 3. Зведення та групування статистичних даних	2	2	8
4	Тема 4. Узагальнюючі статистичні показники та загальні принципи їх застосування	2	2	8
Змістовий модуль 2. Статистичні методи аналізу закономірностей та тенденцій розвитку соціально-економічних явищ і процесів. Основні умови наукової організації вибіркового спостереження.				
5	Тема 5. Статистичні методи вимірювання взаємозв'язків	2	2	8
6	Тема 6. Аналіз тенденцій розвитку	2	2	8
7	Тема 7. Індексний метод аналізу	2	2	8
8	Тема 8. Вибіркове спостереження	1	1	8
ВСЬОГО		15	15	60

5. ТЕМИ ПРАКТИЧНИХ ЗАНЯТЬ З ДИСЦИПЛІНИ «СТАТИСТИКА»

Практичне заняття 1

Тема: Методологічні засади статистики. Організація статистики в Україні.

План практичного заняття

1. Джерела, предмет та метод статистики.
2. Взаємозв'язок статистики з іншими науками.
3. Основні категорії статистики.
4. Історія розвитку статистичної науки.
5. Організація статистики в Україні.

Практичне заняття 2

Тема: Статистичне спостереження.

План практичного заняття

1. Суть та організаційні форми статистичного спостереження.
2. Методологічні та організаційні питання статистичного спостереження.
3. План та програма спостереження.
4. Види та способи проведення статистичного спостереження.
5. Помилки спостереження та контроль його результатів.

Практичне заняття 3

Тема: Зведення та групування статистичних даних.

План практичного заняття

1. Суть та завдання статистичного зведення.
2. Етапи зведення.
3. Види зведення та його програма.
4. Суть та завдання статистичного групування. Види групувань.
5. Основні методологічні питання групування.
6. Інтервали групувань, їх види та методи розрахунку.
7. Типологічні, структурні та аналітичні групування.

Практичне заняття 4

Тема: Узагальнюючі статистичні показники та загальні принципи їх застосування.

План практичного заняття

1. Поняття про статистичні показники та їх класифікація.
2. Абсолютні статистичні величини, їх види та одиниці виміру.
3. Відносні величини, їх види та методика розрахунку.
4. Суть середніх величин, їх види.
5. Середня арифметична величина.
6. Середня гармонійна величина.
7. Структурні середні – мода і медіана.
8. Абсолютні і відносні показники варіації.

Практичне заняття 5

Тема: Статистичні методи вимірювання взаємозв'язків.

План практичного заняття

1. Форми та види взаємозв'язків між ознаками.
2. Графічний метод вивчення кореляційних взаємозв'язків.
3. Метод паралельних рядів даних. Рангова кореляція.
4. Поняття про кореляційний зв'язок, види зв'язків.
5. Лінійне рівняння регресії та лінійний коефіцієнт кореляції.
6. Множинна регресія та багатофакторна кореляція.

Практичне заняття 6

Тема: Аналіз тенденцій розвитку.

План практичного заняття

1. Поняття про ряди динаміки, їх види та правила побудови.
2. Методика розрахунку середнього рівня ряду динаміки.
3. Аналітичні показники ряду динаміки (ланцюгові, базисні та середні): абсолютний приріст, темп росту і приросту.
4. Сезонні коливання та їх вимірювання.
5. Компоненти ряду динаміки.
6. Тренд ряду динаміки. Визначення тренду ряду динаміки методом збільшення інтервалів часу, рухомої середньої.
7. Прийоми аналітичного вирівнювання ряду динаміки.

Практичне заняття 7

Тема: Індексний метод аналізу.

План практичного заняття

1. Суть статистичного індексу та його роль у статистичному аналізі.
2. Методологічні основи побудови індексів.
3. Види індексів.
4. Індивідуальні індекси: методика розрахунку та економічний зміст.
5. Агрегатні індекси якісного, кількісного та об'ємного показника.

Практичне заняття 8

Тема: Вибіркове спостереження.

План практичного заняття

1. Поняття вибіркового спостереження.
2. Показники генеральної та вибіркової сукупності.
3. Види та способи формування вибіркової сукупності.
4. Помилки вибіркового спостереження та методи їх розрахунку.
5. Обчислення необхідної чисельності вибірки.

6. САМОСТІЙНА РОБОТА

№ з/	Назва теми
1	Методологічні засади статистики. Організація статистики в
2	Статистичне спостереження.
3	Зведення та групування статистичних даних.
4	Узагальнюючі статистичні показники та загальні принципи їх застосування.
5	Статистичні методи вимірювання взаємозв'язків.
6	Аналіз тенденцій розвитку.
7	Індексний метод аналізу.
8	Вибіркове спостереження.

7. МЕТОДИ НАВЧАННЯ

Навчальний процес передбачає проведення лекцій і практичних занять, самостійну роботу студентів, виконання індивідуальних завдань під керівництвом викладача та самостійно. Мова викладання – українська.

У процесі викладання дисципліни «Статистика» використовуються такі методи навчання як:

Словесні (пояснення, лекція, інструктаж).

Наочні (ілюстрація, схема, мультимедійні файли).

Практичні (самостійна робота на занятті та позааудиторна діяльність, виконання розрахункових завдань).

8. ФОРМИ КОНТРОЛЮ

Поточне тестування та опитування, підсумкове тестування по кожній рубіжній атестації, директорська контрольна робота.

Рубіжна атестація (№ 1)	Директорська контрольна робота (№ 2)	Середній бал (№ 3)	Екзамен	Разом
20%	25%	15%	40%	100%

9. КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ

Відповідно до ступеня оволодіння знаннями і способами діяльності виокремлюються такі рівні навчальних досягнень студентів:

Оцінка за 100-бальною шкалою / ECTS	Оцінка за національною шкалою	Критерії оцінювання навчальних досягнень здобувачів освіти	Рівень компетентності
90-100 А	Відмінно	Оцінюється завдання, що містить відповіді, в яких навчальний матеріал відтворюється в повному обсязі. Здобувач освіти активно працює протягом усього курсу і демонструє високий рівень володіння теоретичними знаннями і практичними вміннями, відповідь його правильна, обґрунтована, повна, логічна, містить аналіз, систематизацію, узагальнення навчального матеріалу, здатний висловити власне ставлення до альтернативних міркувань з конкретної проблеми, проявляє вміння пов'язати теоретичні знання з практичним матеріалом і реалізувати міжпредметні зв'язки. Практичне завдання виконане	Високий (творчий) рівень
85-89 В	Дуже добре	Оцінюється завдання, що містить відповіді в яких відтворюється значна частина навчального матеріалу. Здобувач освіти виявляє достатній рівень володіння теоретичним матеріалом і практичними вміннями з несуттєвими неточностями, певною мірою може аналізувати матеріал, порівнювати та робити висновки з окремих питань.	Достатній рівень

75-84 С	Добре	Оцінюється завдання, що містить відповіді, в яких відтворюється незначна частина навчального матеріалу. Здобувач освіти виявляє достатній рівень володіння теоретичним матеріалом і практичними вміннями з певними неточностями та недоліками, достатньо проявляє вміння самостійно та аргументовано викладати матеріал.	
65-74 D	Задовільно	Оцінюється завдання, що містить відповіді, в яких виявляється середній рівень володіння теоретичними знаннями, розуміння навчального матеріалу, а також практичних вмінь. Здобувач освіти в цілому оволодів суттю питань з даної теми, намагається аналізувати факти та події, робити певні конкретні висновки, недостатньо проявляє вміння самостійно та аргументовано викладати матеріал, виявляє недостатній рівень практичного застосування	Середній рівень
60-64 E	Достатньо	Оцінюється завдання, що містить відповіді, в яких відтворюються мінімальні знання і розуміння навчального матеріалу. Здобувач освіти на заняттях поводить пасивно, відповідає лише за викликом викладача, дає неповні відповіді на запитання, частково аналізує навчальний матеріал, проте при цьому робить неконкретні та неточні висновки.	

35-5 FX	Незадовільно	Оцінюється завдання, що не виконане або містить відповіді на рівні елементарного відтворення окремих фактів, елементів, фрагментів навчального матеріалу. Здобувач освіти відтворює незначну частину навчального матеріалу, викладає його уривчастими реченнями, безсистемно, відсутні висновки, узагальнення. Під час відповіді здобувач освіти допускає суттєві помилки, які не здатен виправити після коригуючих запитань, рівень володіння теоретичними знаннями і практичними вміннями не задовольняє мінімальні критерії. Обов'язкове повторне складання екзамену.	Низький рівень
1-34 F	Незадовільно	Оцінюється завдання, що не виконане. У здобувача освіти відсутні елементарні як теоретичні знання, так і практичні вміння. Обов'язкове повторне вивчення навчальної дисципліни.	Незадовільний рівень

10. ШКАЛА ОЦІНЮВАННЯ

Оцінка за 100-бальною шкалою	Оцінка за національною шкалою	Оцінка за шкалою ECTS	Рівень компетентності
90-100	5 (відмінно)	A	Високий (творчий) рівень
85-89	4 (дуже добре)	B	Достатній рівень
75-84	4 (добре)	C	
65-74	3(задовільно)	D	Середній рівень
60-64	3 (достатньо)	E	
35-59 (незадовільний рівень)	2 (незадовільно з можливістю повторного складання екзамену)	FX	Низький рівень
1-34	2 (незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни)	X	Незадовільний рівень

11. МАТЕРІАЛЬНО-ТЕХНІЧНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ

1. Методичні вказівки і завдання для проведення практичних занять з дисципліни «Статистика».
2. Конспект лекцій.
3. Завдання для самостійної роботи.
4. Тести для перевірки знань студентів.
5. Презентаційні матеріали.

12. РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА

Базова

1. Закон України «Про офіційну статистику» від 16 серпня 2022 року № 2524-ІХ.
2. Акімова О. В. Дубинська О. С. Статистика в малюнках та схемах: навч. посіб. К.: ЦУЛ, 2016. 168 с.
3. Безродна Т.М., Бойко Ю.І., Костецький Я.І. Статистика. Практикум: навч. посіб. Тернопіль: ТНЕУ, 2015. 200 с.
4. Гальків Л.І. Лутчин Н.П., Москаль Б.С. Економічна статистика: навч. посіб. Львів: Новий Світ-2000, 2015. 400 с.
5. Горкавий В.К. Статистика: підручник. Київ: Алерта, 2020. 644 с. URL: https://dakor.kiev.ua/wp-content/uploads/gorkaviy_statistika_zmist.pdf
6. Макаренко М.В., Гойхман І.М., Гладчук О.О., Шуть О.В. Теорія статистики: навч. посіб. К.: Кондор, 2012. 236 с.
7. Мармоза А.Т. Економічна статистика: підручник. К.: ЦУЛ, 2017. 600 с.
8. Матковський С.О., Гальків Л.І., Гринькевич О.С., Сорочак О. З. Статистика: навч. посіб. Львів: Новий Світ-2000, 2011. 432 с.
9. Моторин Р.М., Чекотовський Е.В. Статистика для економістів: навч. посіб. К.: Знання, 2013. 384 с.
10. Опря А.Т. Статистика (модульний варіант з програмованою формою контролю знань): навч. посіб. К.: ЦУЛ, 2012. 448 с.
11. Опря А.Т., Дорогань-Писаренко Л.О., Єгорова О.В, Кононенко Ж.А. Статистика (модульний варіант з програмованою формою контролю знань): навч. посіб. К.: ЦУЛ, 2019. 536 с.
12. Статистика: підручник / С. І. Пирожков, В. В. Рязанцева, Р. М. Моторин та ін. Київ: Київ. нац. торг.-екон. ун-т, 2020. 328 с.
13. Стегней М.І., Іртищева І.О. Статистика: кредитно-модульний курс: навч. посіб. К.: Кондор, 2016. 306 с.

Допоміжна

1. Захожай В.Б., Попов І.І. Статистика: підручник. К.: МАУП, 2006. 536 с.
2. Попов І.І. Теорія статистики: Практикум: навч. посіб. К.: КНТЕУ, 2006. 290 с.
3. Бек В.Л. Теорія статистики: навч. посіб. К.: Центр учбової л-ри, 2003. 288с.

13. ІНФОРМАЦІЙНІ РЕСУРСИ

1. URL: <http://www.ukrstat.gov.ua> – сторінка Державного комітету статистики України
2. URL: <http://www.rada.gov.ua> – сторінка Верховної Ради України
3. URL: <http://www.kmu.gov.ua> – сторінка Кабінету Міністрів України
4. URL: <http://www.uamedia.visti.net/uk/> – газета «Урядовий кур'єр»